

“Als je met de tijd meegaat, blijft het werk ook leuk”

De vergrijzing (deel 10): Martien Vriends leerde op zijn 61e werken met GPS

Nederland vergrijst, maar vergrijst de cumelasector ook? En hoe gaan bedrijven en werknemers daarmee om, zeker als ze straks langer moeten doorwerken? Vandaar deze serie: De vergrijzing. In deze tiende aflevering een portret van Martien Vriends, medewerker bij de Coremans Groep uit Breda. Op latere leeftijd heeft hij zich het werken met GPS nog eigen weten te maken, waardoor hij als modern graafmachinist zijn loopbaan kan voltooien.

Aan het werk waarmee hij nu bezig is, komt weinig GPS te pas, want ervaring is hier des te meer gewenst. Als hij echter een talud moet afwerken, is GPS een uitkomst. Langs de Oosterdam bij Tholen staat Martien Vriends deze dag met zijn Hitachi 250 palen te drukken. In totaal heeft de Coremans Groep hier tien man aan het werk. Dijkverzwaring is een specialistische klus met tijdsdruk. Voor de bouwvak moeten de werkzaamheden aan de Oosterschelde-kant van de kilometerslange dijk af zijn. Elke dag begint Vriends om zes uur 's

ochtends en werkt hij tot vijf uur 's middags. “Dat lijken lange dagen, maar het is goed vol te houden”, zegt de 62-jarige medewerker. “Lichamelijk zwaar is het werk niet. Toen ik nog in de agrarische sector werkte, dat waren pas lange dagen.”

Vriends is in 1972 officieel bij de Coremans Groep komen werken. Daarvoor werkte hij drie jaar als zzp'er voor het bedrijf. “Ik was naar de tuinbouwopleiding gegaan, omdat mijn vader tuinder was, maar machines trokken mij meer. Bram

Coremans, de vader van de gebroeders Jos en Anton Coremans, vroeg me om een paar weken te helpen met de maïsoogst. Daarna werd het mest rijden en ploegen. Uiteindelijk ben ik nooit meer weggegaan en nu ben ik werkzaam voor de derde generatie Coremans. Ik had ook niet de behoefte om op te stappen. Ik heb het hier naar mijn zin, dus waarom zou ik weggaan? Het is afwisselend werk. De ene keer zit ik op een dijkverzwaring, een andere keer ben ik weer druk met de aanleg van een golfbaan. Dat houdt het leuk."

Door zijn ervaring krijgt zijn werk een extra dimensie; hij neemt regelmatig jongeren mee op sleeptouw. "Zo'n dijkverzwaring is specialistisch werk. Daar kun je niet zomaar een onervaren jongen naar toe sturen. Daarom gaan ze met mij mee. Ik leer ze de praktijk. Eigenlijk ben ik een verlengstuk van de uitvoerder. Het is leuk om te doen, want ik krijg ook weer nieuwe inzichten door de opmerkingen van die jongelui."

Kraan met GPS

Behalve in zijn werk heeft hij ook op machinegebied kunnen groeien. Hij begon in 1972 met een Nuffield en een Atlas 512. "Ploegen, zaaien, frezen, maaien en rooien van bieten, aardappelen en witlof", somt hij op. "Met de 512 loste ik gras en laadde ik mest. Later werden dat kabels en leidingen en zo ben ik het grondverzet ingerold."

In 1974 werd de 512 ingeruild voor een Atlas 1302 AB, voor die tijd een grote kraan. In 1976 werd dat een Atlas 1304 D en vervolgens in 1980 een Hitachi UH 07. "Daar heb ik in zeven jaar tijd zo'n 15.000 uur mee gedraaid."

Na nog een Hitachi (200) en twee Cases (1188 en 210) zit hij nu op een Hitachi 250 met GPS. "Dit wordt de toekomst", stelt hij. Een jaar geleden, op zijn 61e, kreeg hij nog een nieuwe machine. Hij mocht kiezen: één met of één zonder GPS. Die keuze had hij snel gemaakt. "Ik moet nog even door en ik denk dat als je met de moderne tijd meegaat, je werk ook leuk blijft. Daarom heb ik voor GPS gekozen. Als je elke dag met tegenzin naar je werk gaat, houd je het niet vol."

Hij heeft de afgelopen jaren al diverse brieven op de mat gekregen. Eerst dat hij mocht stoppen met werken op zijn 62e. Een volgende brief vermeldde 64 jaar en nu weet hij helemaal niet meer wanneer. "Momenteel kan ik wel gebruik maken van de seniorenregeling. Dat is prettig, want nu heb ik meer tijd voor mijn hobby's. Het gebeurt natuurlijk wel eens dat ik op klussen sta en dat ik gewoon vijf dagen in de week moet draaien, maar dan werk ik gewoon via het tijd-voor-tijdprincipe. Ik maak me er niet zo druk over tot hoe lang ik moet. Als ik door moet werken, dan moet het. Ik heb gelukkig een leuke baan."

Tekst en foto's: **Marjolein van Woerkom**

"Doorgroeimogelijkheden zorgen voor motivatie"

Coremans Groep Breda

"Zolang mensen gezond blijven, maken ze makkelijk hun werkend leven vol", stelt Jos Coremans van de Coremans Groep uit Breda. "Als je kijkt naar de statistieken blijven mensen bij ons langer in dienst dan het landelijke gemiddelde. Zo ligt het aantal werknemers van 55 jaar en ouder in de sector op 8,3 procent. Bij ons is dat 13,0 procent. Dat heeft denk ik te maken met het feit dat wij niet zo ontzettend fysiek zwaar werk uitvoeren. Het werk dat wij doen, is nog tot op oudere leeftijd goed vol te houden."

Wel is het geestelijk zwaarder werk, stelt hij. "Deze dijkverzwaring moet bijvoorbeeld echt op een bepaalde tijd af zijn. Dat legt een druk op de jongens. Maar doordat je dat met elkaar bespreekt, creëer je motivatie en begrip. Iedereen snapt dan waarom het doorwerken is en dan willen ze er ook voor gaan", aldus Jos Coremans. "Dat is ook wel de sfeer die bij ons heerst", zegt zijn zoon Arjan, die de uitvoerder is bij de dijkverzwaring op de Oesterdam. "Collega's zijn bereid om wat voor elkaar te doen en helpen elkaar."

Behalve dat de sfeer het werk plezierig maakt en ervoor zorgt dat medewerkers blijven, zorgt Coremans er ook voor dat het werk plezierig uitvoerbaar is. "We zullen bijvoorbeeld nooit bezuinigen op goede stoelen. Je wilt dat je mensen toch zo lang mogelijk gezond op het bedrijf blijven. Daarom is zo'n seniorenregeling ook zo prettig. Medewerkers houden het daardoor langer vol en blijven gemotiveerd. Het is wel onlogisch dat die regeling maar vijf jaar geldig is. Iemand die op zijn 56e met de regeling begint, zou dus op zijn 61e weer voltijd moeten werken. Dat is raar, zeker als je ziet dat de pensioengerechtigde leeftijd steeds verder naar boven wordt bijgesteld."

Door cursussen en opleidingen probeert Coremans zijn mensen breder inzetbaar te maken, zodat ze aan het eind van hun werkend leven ook nog genoeg afwisseling hebben. "Ze hoeven niet allemaal projectleider te worden, maar je ziet wel dat ze vaak een groei doormaken van minigraver naar mobiele kraan naar rupskraan", stelt Arjan. "Dat zijn doorgroeimogelijkheden die wij kunnen bieden. Het verbetert ook de sfeer. Een collega die een opleiding of cursus heeft gedaan, oogst waardering."

Zijn vader voegt eraan toe: "Ik merk dat medewerkers graag met de tijd mee willen, maar ik moet als werkgever wel de handreiking doen. Daarna gaan ze maar wat graag mee en dat moet ook wel, wil je op je 67e nog inzetbaar blijven en plezier hebben in je werk."

